

Na pragu besedila 2 – izdaja s plusom, avtoric Martine Križaj, Marje Bešter Turk, Marije Končina, Mojce Bavdek in Mojce Poznanovič, je učbenik za jezikovni del pouka slovenščine v 2. letniku gimnazij in srednjih strokovnih šol. Tematsko in ciljno je usklajen z učnim načrtom za slovenščino prej omenjenih programov ter omogoča pridobivanje in doseganje maturitetnih standardov znanj v obsegu obravnavanih vsebin. Na pragu besedila 2 – izdaja s plusom je del obsežnejšega učbeniškega kompleta istih avtoric, zato predstavlja snovno, oblikovno, idejno in didaktično-metodično nadaljevanje ter nadgradnjo priročnika Na pragu besedila 1 – izdaja s plusom.

Vsebinsko je učbenik zgrajen iz poglavij *Beseda, Slovarji, Obravnava besedilnih vrst, Zgodovina slovenskega (knjižnega) jezika, Pravopis in Pravorečje*. Zajete besedilne vrste (javni in zasebni dopisi, predstavitev kraja in oglaševalna besedila) priročnik obravnava ob ustreznem pisnem in posnetem gradivu, primerih avtentičnih in za učenje namerno tvorjenih besedil, ki odražajo tudi dejansko komunikacijsko resničnost telefonskega, elektronskega, klasičnega (po pošti) in javnega dopisovanja, sporočanja in oglaševanja. V poglavju *Pravopis* se dijaki seznanijo s pregledom razvoja pisav, tudi slovenskih, oboje je slikovno bogato ponazorjeno, in temeljnimi pravopisnimi pravili za rabo začetnic, usmerjenimi v težja mesta pri učenju pravopisa, na kar didaktično spretno namiguje tudi naslov *Česa ne pišemo z veliko začetnico*. Učenju prijazno je še opozorilo na glasovne, naglasne in kolikostne premene besed med pregibanjem, saj je to eno najtežjih poglavij med srednješolskim učenjem slovenskega knjižnega jezika. Avtorice ostajajo zveste strokovnim zahtevam, a tudi stvarne in motivirajoče z opozorilom na pomen »vaje«, pomoč jezikovnih priročnikov in željo po obvladanju knjižnega jezika. Zgodovino jezika učitelj ob danem učbeniškem materialu lahko intradisciplinarno poveže s poukom književnosti ali jezikovnim poukom (možne so navezave na slogovno vrednost ali izvor besed, slovarje ipd.), eno in drugo pa prispeva h globljemu razumevanju razvoja jezika in sodobnih jezikovnih pojavov. Osmišljanje jezikovnega pouka z lahkoto dosega poglavje Slovarji, saj zgoščeno in pregledno opiše aktualne in dostopne slovarje v pisni in elektronski obliki, ne prikriva slovaropisnih zadreg z zastarevanjem tiskanih priročnikov in odpira pogled v reševanje tega problema z razvojem jezikovnih tehnologij. Najobsežnejše in tematsko najpomembnejše poglavje Beseda pa primerjalno z učbeniško prakso zadnjih let na Slovenskem prinaša tudi najbolj dobrodošlo strokovno spremembo, tj. obravnava besednih vrst. Ta preseže teoretična (akademska) razhajanja o pomembnosti meril za ločevanje besednih vrst in sledi didaktičnemu cilju – dijakom približati kategorije besed v njihovi poimenovalni vlogi in oblikovnih značilnostih, ki ju glede na svoje razvojne zmožnosti, osnovnošolsko predznanje, učenje tujih jezikov in rabo slovenskih jezikovnih priročnikov najlažje razumejo. S takšnim didaktičnim pristopom se postavljajo pogoji za nadaljnjo obravnavo težjih jezikovnih poglavij.

Zaporedje učbeniških tem, njihova notranja členitev in obseg se ujemajo s pogoji didaktične in pedagoške logistike v srednjih šolah. Zaokroženost manjših enot dopušča obravnavo v eni učni uri, trdna vsebinska povezanost enih delov z drugimi pa tudi časovno strnjene, a obsežnejše obravnave, v dvojnih urah, projektnih oblikah pouka, medpredmetnem povezovanju ipd. Gradivo usmerja dijaka in učitelja v preverjane faze učenja: že znani piktogrami in navodila ob njih opozarjajo na motivacijo, obravnavo nove snovi, povzetki v zvezku pa na sintezo, ponavljanje in utrjevanje znanja. Namigi so raznovrstni in prilagojeni obravnavni temi. Učitelj se lahko odloči za različne oblike in metode poučevanja in učenja: gradivo je primerno za frontalni pouk, dialoški pristop, sodelovalno učenje, delo v parih ipd., hkrati pa varen pripomoček za domače samostojno učenje.

Da se Na pragu besedila 2 – izdaja s plusom navezuje na svojega učbeniškega predhodnika, najbolj dokazujeta jezik in slog. Pisanje je tekoče, jasno, razumljivo, približano slovenskemu srednješolcu in pomembni ideji pouka slovenščine, vzgoji pozitivnega odnosa do učenja jezika. Ob tem učbeniku ne vzdrži teza, da je »slovenščina težka«, pa se ne odreka ambiciji, da bi vzgajal kultivirane in samozavestne govorce in pisce v slovenskem jeziku.

Zaradi zgoraj povedanega je učbenik Na pragu besedila 2 – izdaja s plusom **metodično-didaktično ustrezen** za uporabo pri pouku slovenščine v gimnazijah in srednjih strokovnih šolah.